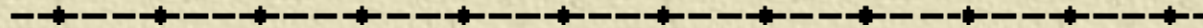

Tartu Ülikooli kogude kaardistamine

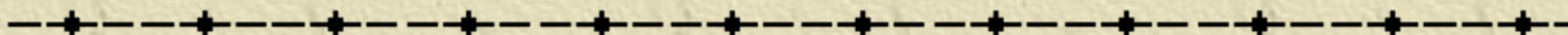
Lea Leppik, Kersti Lust

15.11.2006

Eesmärk

- ✦ koostada ülevaade Tartu Ülikooli hallatavatest teaduslikest ja teadus-/ülikooli ajaloo kollektsioonidest ning nende kujunemisloost.

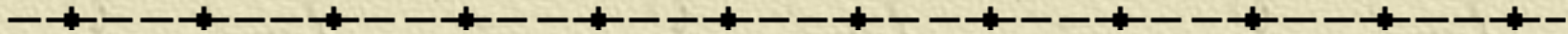

Kollektsioon

✦ Ülikoolis säilitatav kõrge teadusliku ning kultuuriväärtusega humanitaar-, sotsiaal-, arsti- või loodusteaduslik kollektsioon, s.o loogiliselt sidus esemete, andmete või eluskultuuride- ja rakkude kogum, mis on kogutud kindla eesmärgiga, nt teadus-, õppe- või näitlikustamise otstarbel

Ülikoolide kollektsioonide funktsioonid

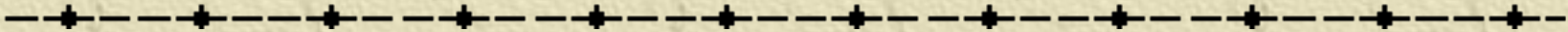
- ✦ püsivalt kasutusel teadusuuringute koostamisel ja õppetöös
- ✦ vahendavad teadussaavutusi laiemale avalikkusele ja võimaldavad mitteakadeemilistel ringkondadel saada osa ülikooli elust

Sarnaseid projekte mujal

- ✦ UNIVERSEUM-i võrgustik (2000)
Academic Heritage and Universities
- ✦ ICOM-i alamkomitee UMAC (2001)
*Worldwide Database of University
Museums & Collections*
- ✦ *University Museums and Collections in
Germany*

The *UMAC Worldwide Database of University Museums & Collections* with currently 2198 published records aims at providing a global Directory of University Museums and Collections to be used by UMAC, researchers, students, and the general public world wide.

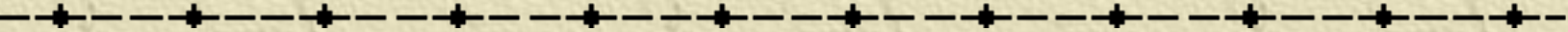
- ✦ Information about collections can be added by simply clicking on «Enter Data» on this page or via the Database Menu.
- ✦ [Database Index Page](#)
- ✦ [Advanced Search](#)
- ✦ [Enter Data](#)

Milleks uurida?

-
- ✦ Ülikoolide kollektsioonide kujunemiskäik moodustab tähelepanuväärse peatüki teadusajaloos
  - ✦ Nad on materiaalne tõend selle kohta, kuidas me oleme saanud teada seda, mida me teame looduse, universumi ja iseendi kohta
  - ✦ Neil on oma roll rahvaste identiteediloomes
  - ✦ Ühine akadeemiline pärand on üks Euroopa ühisidentiteedi alustalasisid

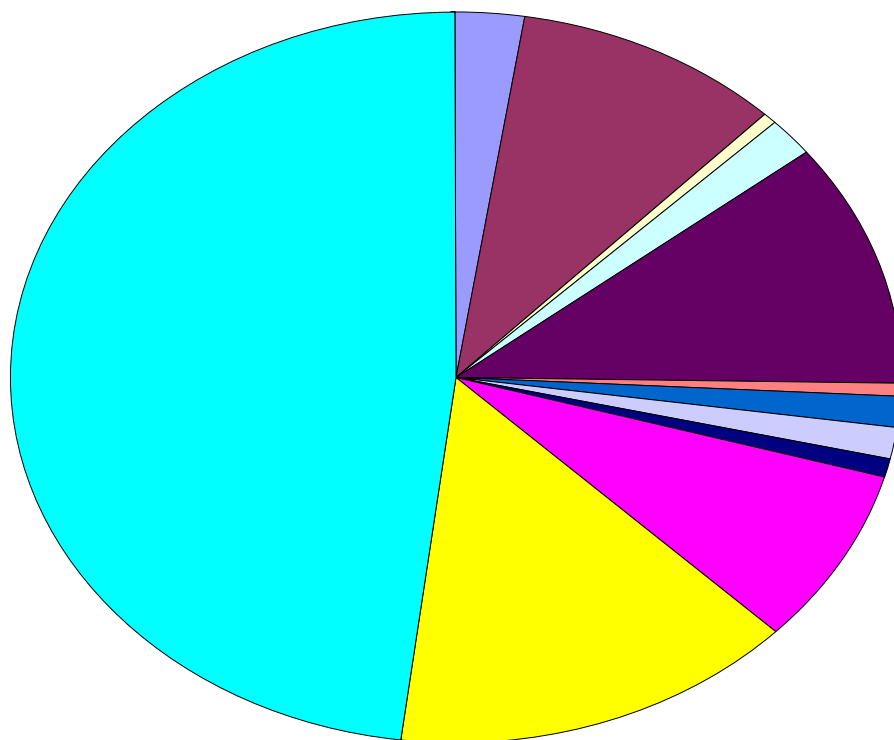
Mida on uuritud?

- ✦ 100 aastaga on linnumunade koore paksus kemikaalide kasutamise tõttu põllumajanduses kõvasti vähendanud.
- ✦ Linnud on 1959-1991 hakanud 9 päeva varem munema – globaalne soojenemine?
- ✦ 35 Euroopa levinumast liblikaliigist on viimase paari sajandi jooksul 63% nihutanud leviala põhja poole ja ainult 3 % lõuna poole
- ✦ Miljonite aastate taha ulatuvad kollektsioonid lubavad uurida loodusliku mitmekesisuse muutumist, liikide tekkimist ja kadumist, aga ka liigisisese geneetilise mitmekesisuse muutumist (võrreldes sajanditevanuste eksemplaridega)

**Rahade eraldamine riikliku programmi
"Humanitaar- ja loodusteaduslikud kogud"
eelarvest 2006. aastaks**

- Eesti Keele Instituut
- Eesti Kirjandusmuuseum
- Tartu Observatoorium
- Eesti Loodusmuuseum
- Eesti Maaülikool
- Eesti Rahva Muuseum
- Eesti Teaduste Akadeemia
- Keemilise ja Füüsilise Bioloogia Instituut
- Tallinna botaanikaaed
- Tallinna Tehnikaülikool
- Tallinna Ülikool
- Tartu Ülikool

Meile teada olevad kogud TÜ-s

-
- ✦ Zooloogiamuuseum
  - ✦ Geoloogiamuuseum
  - ✦ Ülikooli ajaloo muuseum
  - ✦ Kunstimuuseum
  - ✦ Arstiteaduskonna meditsiinikogud
  - ✦ Soontaimede herbaarium
  - ✦ Vetikate ja sammalde kogu
  - ✦ Samblike herbaarium
  - ✦ Kunstiajaloo õppetooli foto- ja klaasnegatiivide kogu
  - ✦ Arheoloogiakogud ja –arhiiv
  - ✦ Eesti murrete ja sugulaskeelte arhiiv
  - ✦ Audio- ja videoarhiiv
  - ✦ Eesti sotsiaalteaduslik andmearhiiv
  - ✦ Eesti kartograafiline pärandkogu
  - ✦ Meteoroloogia observatooriumi (METOBS-i) kogu
  - ✦ Raamatukogu käsikirjakogud
  - ✦ Raamatukogu graafikakogu
  - ✦ Raamatukogu ajalooline kaardikogu
  - ✦ Looduslike ja laboratorsete mikroobitüvede kollektsioon
  - ✦ Mikroobitüvede kollektsioonid
  - ✦ Biomeditsiini rakupank
  - ✦ Laboratorsete eukariootsete mikroorganismide, loomsete rakukultuuride ning transgeensete embrüonaalsete tüvirakkude kollektsioon

Kogud, millest me oleme ilmselt puudulikult informeeritud

-
- ✦ geenitehnoloogia vektorid
  - ✦ viiruspatogeenide geenipank
  - ✦ viiruste kogu
  - ✦ bakterite kogu
  - ✦ loomsed rakukultuurid
  - ✦ pärilike geneetiliste haiguste geenipank
  - ✦ biodegradiivsete bakterite kultuurid
  - ✦ taimpatogeensete bakterite kultuurid jne

Kirjelduse struktuur

- ✦ Institutsioon: kelle valduses
- ✦ Kolleksiooni nimetus:
- ✦ Aadress:
- ✦ Kogus:
- ✦ Piirdatumid:
- ✦ Asutamisaeg:
- ✦ Hoiustamise ajalugu:
- ✦ Sisu lühikirjeldus:
- ✦ Põhirõhk:
- ✦ Kirjeldamissüsteem:
- ✦ Materjali laenamise/kasutamise põhimõtted:
- ✦ Eesmärk:
- ✦ Hoidla pindala/seisund:
- ✦ Kirjandus:
- ✦ Vahetusfond:
- ✦ Lingid:

Täname!

